

**Remiss av promemorian Krav på rapportering av betalningstider
(N2017/07725/KSR)**

Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får som svar anföra följande.

Fakultetsnämnden har med nedan angivna undantag *inget att erinra* mot förslaget.

Fakultetsnämnden *föreslår att 6 § i den föreslagna lagen omformuleras* så att det tydligare framgår att kretsen av uppgifter som omfattas av rapporteringsskyldigheten inte efter delegation kan utökas genom ytterligare föreskrifter. Skälen för detta förslag utvecklas i det följande.

Det remitterade förslaget framstår som i huvudsak välmotiverat.

Den mjuka form av beteendestyrning som det här är fråga om är beroende av aktörernas välvilja. De stora företagen förutsätts således frivilligt förändra sina betalningsvanor i den av regeringen önskade riktningen. Även om det svenska företagsklimatet i stort skulle gynnas långsiktigt kan en sådan förändring emellertid strida mot företagets egenintresse på kort sikt. Betydelsen av det hot om mer ingripande åtgärder som kan anas mellan förslagets rader ska nog, därför, inte underskattas.

Det kan stämma att de små och medelstora företagens förhandlingsposition skulle förbättras med den föreslagna regleringen, men den reella effekten kan antas vara marginell i de fall gäldenären är ett stort företag i dominerande ställning i den bransch det gäller och behovet av att stärka leverantörernas position följaktligen borde vara som störst. Bestämmer sig ett sådant stort företag för att fortsättningsvis konsekvent insistera på långa betalningstider i sina avtal, att inte respektera angivna förfallodatum och rentav att utöva påtryckningar i de fall leverantörerna kräver dröjsmålsränta eller protesterar, finns det inte mycket en enskild leverantör kan göra. Tack vare den offentlighet som det föreslagna rapporteringssystemet skulle skänka kan leverantören visserligen gå in i avtalsrelationen med öppna ögon, men så länge konkurrensen mellan potentiella leverantörer är stor är det i princip också allt.

Vad som krävs är synbarligen en genomgripande förändring av betalningsmoralen, rimligen så pass genomgripande att stora företags utnyttjande av sin dominerande ställning innebär en förlust av anseende som medför reella

kostnader. Sådana förändringar åstadkommes inte utan vidare genom ensidiga diktat, och i det ljuset framstår den föreslagna ordningen som förnuftig. Huruvida den också kommer att leda till det önskade resultatet återstår att se.

Det kan anmärkas att ingenting hindrar ett stort företag i dominerande ställning från att inte bara kompensera för den kostnad förkortade betalningstider medför genom att justera övriga villkor i avtalen med leverantörerna, utan att också den vägen överföra de administrativa kostnader som är förenade med rapporteringsskyldigheten på leverantörerna. Dessa senare kostnader behöver inte vara stora – initialt beroende på vilka justeringar i de enskilda företagens system som krävs – men i sammanhanget kan noteras att formuleringen i den föreslagna lagens 6 § medför ett mått av osäkerhet på den punkten.

Enligt den nu nämnda bestämmelsen får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ”meddela ytterligare föreskrifter om rapporteringsskyldigheten enligt 3 §”. Här framgår inte entydigt om det som delegeras endast är kompetensen att meddela föreskrifter om de närmare formerna för rapporteringen av de uppgifter som nämns i 3 §, eller om också den vidare kompetensen att utöka kretsen av de uppgifter som omfattas av rapporteringsskyldigheten är inbegripen. Vissa skrivningar i förslaget tyder på att det närmast är den förra tolkningen som åsyftats, men lydelsen kan alltså också anses rymma den senare läsningen, låt vara att normgivningsbestämmelser inte bör tolkas extensivt. En föreskrift som omdefinierar rapporteringsskyldigheten genom att utöka antalet uppgifter som omfattas kan ju sägas vara en föreskrift ”om rapporteringsskyldigheten”. Ges bestämmelsen denna senare, vidare, innebörd, äventyras förslagets effektivitet, i och med att det då inte kommer att vara givet vilka omställningskostnader som kommer att läggas på företagen över tid eftersom rapporteringsskyldighetens omfattning, och med den de administrativa kostnaderna, kan komma att ligga i händerna på regeringen eller den myndighet som regeringen utser. Det ger inte den säkerhet som marknaden brukar kräva.

Mot denna bakgrund föreslår fakultetsnämnden att bestämmelsen i 6 § omformuleras så att det tydligare framgår att rapporteringsskyldigheten inte kan utsträckas genom föreskrift på så vis att nya uppgifter läggs till de i 3 § uppräknade. Detta kan åstadkommas till exempel genom att skrivningen ”ytterligare föreskrifter om rapporteringsskyldigheten enligt 3 §” ersätts med formuleringen ”ytterligare föreskrifter om skyldigheten att rapportera de uppgifter som anges i 3 §”.

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av professor Joel Samuelson. Yttrandet har på delegation avgivits av Juridiska fakultetens dekanus, professor Mattias Dahlberg.

Mattias Dahlberg